

La més mínima incertesa sobre l'estabilitat de l'Aràbia Saudita, un dels principals productors de petroli del món, podria fer trontollar els mercats. Mig món es manté a l'aguait per si arriba fins en aquest regne l'onada de malestar que sacseja el món àrab.

Estabilitat en canvi de petroli

Abdul·là bin Abdelaziz, el rei de l'Aràbia Saudita, que té 86 anys i manté encara el càrrec de Custodi de les dues Mesquites Sagrades, aquesta darrera tardor va estar molt malament de l'esquena, a causa, segons que sembla, d'una hèrnia discal. Com sol passar quan un membre important de la Casa de Saud necessita assistència mèdica, el monarca i el seu seguici van agafar tres jumbos per a desplaçar-se a occident, concretament, a Nova York, on ja tenien reservada l'ala dels VIP del Presbyterian Hospital d'aquella ciutat.

La notícia del desplaçament va desencadenar tot de conjectures entre els geostrategs i els especuladors del camp del petroli. Cal tenir en compte que l'Aràbia Saudita extreu nou milions de barrils de cru diaris, és a dir, una novena part de la producció mundial. El regne saudita és l'únic país exportador capaç de compensar pel seu compte la pèrdua de producció de qualsevol altre país de l'OPEP, i establir així temporalment el preu del petroli. D'una altra banda, l'Aràbia Saudita és al caire d'un important canvi dinàstic. Fins avui, tots els homes que l'han governat d'ençà de la mort del seu fundador, Ibn Saud, el 1953, han estat fills seus. Ara, el més jove d'aquests fills té 65 anys. D'aquí a poc, la línia successòria passarà a la segona generació i caldrà veure quin de la vintena de fills del monarca que encara viuen té prou poder per a convertir en rei el seu plançó.

A principi de desembre, l'equip mèdic que atenia Abdul·là bin Abdelaziz a Nova York va extreure-li un

Un grup d'obres treballa en la construcció d'un pou d'extracció de petroli a la zona de Hurais, a

coàgul de sang de l'esquena. A final de gener, Abdul·là es va desplaçar al Marroc a passar una temporada al palau que el seu germà té a prop d'Agadir, com sol fer quan li cal refer-se. Però en aquesta ocasió no va ser una estada relaxant. Una setmana abans, els tunisians havien enderrocat el president Zin al-Abidín Ben Alí, i al cap de dos dies començava la revolució egípcia. Durant quinze dies de calvari, el rei Abdul·là va veure com el seu amic Hosni Mubàrak –avui ja

ex-president egipci– lluitava endebades per a mantenir-se al poder. A partir d'aquí van arrencar les revoltes a Bahrain, al Iemen i Líbia.

El món àrab al qual va tornar Abdul·là ja no era el mateix que havia deixat poques setmanes abans, en anar-se'n a Nova York. Quan va arribar dimecres passat a Al-Ryad, la capital saudita, ja no eren tan sols els geostrategs i els especuladors del petroli que es preguntaven si l'Aràbia Saudita no seria el pròxim país de la llista. Realment

és la pregunta dels mil milions de dòlars de la revolució àrab, així, tal com sona. Justament aquesta és la quantitat que ingressa cada dia el regne al preu actual del petroli, uns 83 euros el barril. Líbia, abans de començar la revolució, en produïa 1,6 milions al dia. La setmana passada, només la idea que en el futur la producció líbia ja no pogués arribar al mercat del petroli va encarir el preu del cru de deu dòlars el barril.

Profundament conservadors.

Què passarà, doncs, si el virus revolucionari infecta l'Aràbia Saudita? Es tracta d'una amenaça realista? Tot i un sistema de govern antiquat, d'abans de l'era moderna, aquest regne es considera un dels estats més estables del món àrab. L'aclaparadora majoria de la població resta fortament influïda per les lleialtats tribals que s'han anat creant al llarg dels segles i té una visió del món profundament conservadora, procedent del wahhabisme, una de les escoles de l'islam més estrictes. Fins avui, les autoritats no han permès més modernització que la mínima imprescindible per al funcionament de l'estat. Qui en pateix les conseqüències és bàsicament la meitat de la població que no gaudeix de drets, és a dir, les dones. Ara bé, aquest contracte social arcaic té el suport de l'enorme riquesa de l'Aràbia Saudita, que els seus dirigents distribueixen amb habilitat patriarcal. La pobresa real del tipus que impera al país veí del Iemen, la que ha atiat el fervor revolucionari a Egipte, no s'ha estès a l'Aràbia Saudita.

Tanmateix, la tranquil·litat amb què Abdul·là se n'anava a Nova York al novembre ha desaparegut, perquè ha començat a dominar l'ambient una profunda incertesa. Poc després de trepitjar novament terra saudita dimecres passat, tornant d'Agadir, el monarca va anunciar que augmentaria les despeses governamentals per a facilitar als joves saudites l'adquisició d'habitatge, la creació de família i l'activació de negocis, una xifra que va passar de 9.000 milions d'euros a 17.000 milions. També va fer públic l'apujada d'un 15% en els sous dels funcionaris del govern per a compensar l'augment del cost de la vida.

150 quilòmetres d'Al-Riyad, la capital de l'Aràbia Saudita, en una imatge presa el 2008.

Abdul-là bin Abdelaziz, rei de l'Aràbia Saudita.

Mai cap dels seus predecessors no havia tingut una rauxa de generositat com aquesta. Segons que sembla, en va tenir prou amb la ruta que va fer amb avió del Marroc fins a l'Aràbia Saudita, sobrevolant Algèria, Tunísia i Egipte, per a adonar-se fins a quin punt, el seu país, deixant de banda les diferències corresponents, s'assemblava als que tenia al dessota, en plena ebullició.

A Jeddah i a Al-Riyad hi ha tants joves delerosos de gaudir de la vida com a Tunis i al Caire. Són igual d'entusiastes del Twitter i comparteixen les experiències al Facebook amb la mateixa il·lusió que els de la seva edat d'Egipte i de Tunísia. D'una altra banda, igual com succeeix a bona part del món àrab, els dirigents de l'Aràbia Saudita són molt grans en comparació amb la seva població, tan jove. Hem de tenir present que la mitjana d'edat d'un ministre del govern d'Al-Riyad és de 65 anys. A l'Aràbia Saudita,

Els joves saudites han rebut més formació que en alguns altres països àrabs

La família reial inclou aproximadament 7.000 membres

també s'hi estén la corrupció entre l'elit. Si bé els excessos de la família reial d'aquest país, que inclou aproximadament 7.000 membres, no són tan palesos com durant el regnat de l'espectacular predecessor del rei Abul-là, el rei Fahd, no hi ha cap jove interessat en la política d'aquest país que no sàpiga que fins l'últim concessionari automobilístic, totes les estacions de servei i tots els hotels de cinc estrelles constitueixen una font d'ingressos si més no per a un dels membres de la família reial.

Algunes de les frustracions que han portat a la destitució del president Ben Alí de Tunísia i del president egipci, Hosni Mubàrak, podrien tenir unes conseqüències fins i tot més dràstiques en aquesta societat on, en comparació, hi ha més prosperitat. Justament perquè els joves saudites han rebut més formació que no els dels altres països àrabs, perquè tenen més accés al mòbil, a les televisions occidentals i a internet, poden considerar la desocupació, la intolerància i la poca amplitud de mires del règim

wahhabita com a elements especialment opressius.

Tot i la prosperitat que hi regna, a la societat de l'Aràbia Saudita ja despunten els primers senyals de protesta. La setmana passada, uns quants centenars de xiïtes descontents van sortir al carrer a prop de la ciutat de Qatif, i a Al-Riyad quaranta intel·lectuals van lliurar al rei una carta oberta en què demanaven reformes polítiques. Ja han vist la llum les primeres pàgines revolucionàries al Facebook i en una es demana obertament l'enderrocament del règim i una "Revolució de l'Ànsia" que hauria de començar divendres, 11 de març.

Una bomba de rellotgeria. En una entrevista feta uns quants anys enrere pel setmanari *Der Spiegel*, el príncep Al-Waleed bin Talal, multimilionari, qualificava de "bomba de rellotgeria" el fet que molts joves saudites no tinguessin feina. No és que no hi hagi feina, sinó que gairebé tota la fan els treballadors immigrants. Fa dues setmanes, Al-Waleed, nebot del rei, va fer públic una advertiment encara més punyent. En un article d'opinió al *New York Times*, deia: "Si la major part de governs àrabs no apliquen polítiques radicalment diferents, és probable que als seus països es visqui més malestar polític i social." Els fets, afegia Walid, són innegables, perquè la desocupació juvenil supera el 20% a quasi tots els països àrabs, el nivell de vida de la classe mitjana va baixant per l'increment de la inflació i l'abisme entre els de dalt de tot i els de baix de tot és com més va més gran.

Fa pocs dies, el pare del príncep Al-Waleed, Talal bin Abdelaziz, germanastre del rei Abdul-là, conegut per la seva franquesa, ho va precisar encara més: la població, va dir, no vol caritat, sinó que demana reformes polítiques i participació en el poder. Si el rei no satisfà aquest anhel, afegia, "el nostre país correrà un greu perill". El regne saudita no s'enfronta només a una pregunta de mil milions de dòlars. S'ha d'encarar amb la qüestió si es pot comprar l'estabilitat.

Bernhard Zand

Traducció de Carme Geronès